

Jul i Småstaden

Kåseri av Birger Sjöberg

publicerat i Stockholms Dagblad den 23 december 1906

Liksom den rörliga skogen vi läsa om, att fienderna använde, för att lura varandra i krigen med, så ter sig den lilla stadens torg julaftonsmorgonen. Granar invid granar, som stått högtidligt mot det vita snötäcket, nästan alla liksom levande. Än faller det en, och än är en annan i rörelse mot något hem, dragen av en bonde, med rödrandig halsduk, i frans nedhängande under västen och pipa i munnen.

Kring denna levande skog en livlig skara av borgare ute på köpstråten, skrattande och pratande, önskande varandra en god jul.

På trottoarerna kring torget myllrar det av folk, och då det ännu är morgon, och kyrktornets frostiga visare endast pekar på åtta, äro lamporna tända i en del av butikerna.

Dagern därute är halvljus, med dimmiga, rödgula flammor på himmelen över bergen bortom staden. Planteringarnas bladlösa buskar och träd stå med frost.

Ja, den är vacker julaftonsmorgonen.

Järnhandlare Jonsson har just börjat kommersen, med julpresenter i tusentals former. Trängseln vid hans disk är stor, och biträdet svettas svårligen, under klättrandet på stegen efter kaffekannorna, som stå längst upp vid taket.

- Jonsson, Jonsson, va ger han sin gamle goe kund i present nu te jula?

- De e bortlagt, Lidell, dä är bortlagt.

- Håh, dä ä la så tusingen heller.

Lidell i Uppegård får sig väl en fällkniv. Sådant går aldrig att lägga bort. Man får inte vara för kontinental.

Inne på gatorna slå brädskovlarna mot snön och raka upp den i

barrikader mot trottoarkanterna. I en ruta lyser en lampa, och i dess sken syns en gran, som håller på att klädas med röda guirlander.

Efter hand, som dagen går framåt, och det blir ljusare, blir rörelsen livligare och gemytligare.

På bolagskrogens trappa är det som en myrstack ända upp. Det är väl syndigt – men folk ska väl ha sitt goda julbrännvin.

Persson i Skog och Gråman i Ullberg och Sven i Bråddetorp skola hämta sin gemensamma kagge. Det är inte lagligt att köpa på det viset, och den förbaskade justitia tillåter inte att man köper en stor kagge och delar på.

- Men lagen ho får la logna säj. Vi ställer kaggen mitt i mörkerskogen, å så får vem som vell utå oss tre gå å ta säj ett litet kvantum – de kan ingen säja om. – Sven i Bråddetorp har bondadvokatsblod på fädernet.

En och en släde spännes för, gummor lassas upp, väl ombyltade, kaggarna bakom innerligen väl fastbundna. Och så, under bjällroras ljuva julmusik, bär det iväg över bron, upp mot skogen, som står frostig, men ändå mörk, och väntar att få dölja böndernas åk i sina gömslen under deras färd hemåt.

Och skymningen faller över staden och kyrktornets spira fördunklas, ljusen tändas i alla fönster, de gröngula lyktraderna kring torget och på gatorna skina, medan på himmelens djupa ocean alla de vita fyrbåkarna tindrande komma fram.

Butikerna äro välfyllda och bokhandlarens fönster stråla. Innanför är den lille rödlätte och jovialiske expediten sysselsatt

med att råda doktorinnan Pettersson vid bokköpet. Hon skall ha en bok åt ”sin mellerste”.

- Ta den boken doktorinnan, den passar – gossen fattar ju bra ...

Kyrkklockorna ringa högtidligt och vackert och kyrkdörren som står öppen, syns så väl genom planteringarnas trädstammar. En båge av brinnande lågor längst fram i koret.

Det är sent nu. Butikerna äro stängda och det är tyst på gatorna, En ensam vandrare går vid residenset, gatan uppåt. Han har ett paket på armen och är förmodligen en väntad farbror, stadd på färden till någon familj, fastän sent på julaftonen.

Bakom nedrullade gardiner lysa granljus, guldpapper och röda äpplen.

Några röster sjunga den gamla julvisan, och under traskande barnasteg, som i dans kring granen, ljuder:

”det brinner ett ljus
det brinner så klart
det brinner i tusen kransar”

Natten är snart inne och julfirandet är i full gång. Handlande Södergrens vid sitt julbord, doktor Pettersson vid sitt julbord och den gamle ungarlen, farbror Nils, är hos Sjöströms och kelar med barnen.

Medan konstapel Edberg i sakta vank går utanför, traskar i snön och ser på karlavagnen, som strålar därovan.

- Ja god jul då, konstapeln!